

nieuwsbrief

juni 2023

ivn natuur
educatie
Assen

Agenda

zaterdag 3 juni en zaterdag 2 september

**Ontdek de wereld van de libellen onder leiding van René Manger
IVN Roden-Norg organiseert een introductiecursus libellen**

Hoe ziet de cursus eruit?

In twee ochtenden en middagen maak je kennis met de wereld van dit prachtige insect. In de ochtenden behandelen we theorie. Aan de orde komen bijvoorbeeld: de voortplanting, het gedrag, de ontwikkeling, de bouw en de zintuigen. René leert je te letten op bepaalde kenmerken, waarin families van elkaar verschillen. Je gaat aan de slag met het herkennen van enkele soorten.

In de middag in het veld ga je verder op onderzoek. Herken je het gedrag? Zie je waarin de families van elkaar verschillen?

Voor wie is de cursus?

Ben je geïnteresseerd in de libellenwereld en vind je het leuk om op onderzoek te gaan, dan is dit een leuke cursus voor je. Voorkennis is niet nodig.

Wie is de docent?

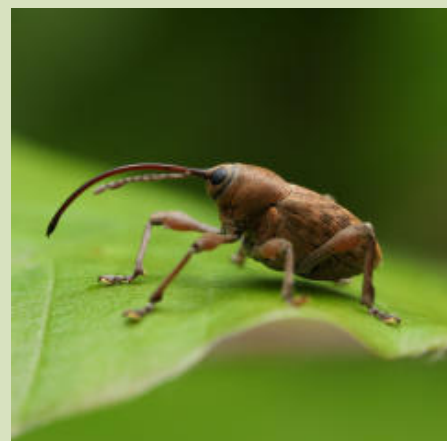
René Manger

is dé libellenkenner van Drenthe. Hij schreef o.a. mee aan het boek 'Libellen in Drenthe', (2014). Hij is veldmedewerker bij De Vlinderstichting en doet veel onderzoek naar libellen. Natuurfotografie en videografie zijn een grote hobby van hem. Zijn werk combineert hij met het geven van lezingen en excursies.

Datum: 3 juni en 2 september
Tijd: 10:30 – 12:30 en 13:30 – 15:30
Kosten: IVN-leden €37,50, niet-leden €50,- (inclusief cursusmateriaal en koffie/thee)
Locatie: 't RASHuys, Giezenstraat 3, 9305 TH Roderesch
Docent: René Manger, meer info <https://www.mangereco.nl>

zondag 11 juni

Slootjesdag & Insecten op de kraam!

Ook dit jaar organiseert het IVN-KNNV weer een slootjesdag bij de vijver in de tuin van het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos. Kinderen kunnen onder begeleiding van ouders of verzorgers met een schepnetje een bakje en een zoekkaart kijken wat er allemaal leeft in het water. Deskundigen staan klaar om te helpen bepalen wat er allemaal gevonden is.

Als kinderen goed hun best hebben gedaan krijgen ze een speciaal diploma en een button. Verder is er onder andere nog een beweeglijke prijsvraag, een insectenspeurtocht en staat de kraam van IVN-KNNV Assen er ook met leden van de Insectenwerkgroep. Daar is een voeldoois aanwezig en kan iedereen op verschillende manieren kennis maken met de voor velen onbekende wereld van insecten, spinnen, geleedpotigen en ongewervelden. De kraam en de slootjesdag kunnen van 13.00 tot 15.00 uur gratis bezocht worden.

Datum: Zondag 11 juni 2023

Plaats: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, Assen

Tijd: 13.00 – 15.00 uur

Deelname is gratis

Opgave niet nodig

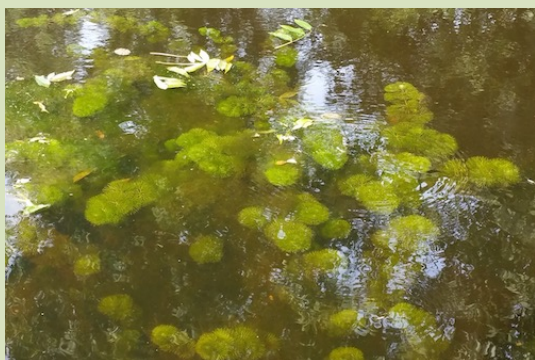
Kinderen onder begeleiding

Vragen? Mail naar activiteiten@ivnassen.nl of bel: 06-25167246

woensdag 14 juni

excursie invasieve exoten

Op woensdag 14 juni om 19 uur gaat natuurorganisatie IVN-KNNV Assen op zoek naar exoten. Exoten zijn planten, dieren of andere organismes, die van nature niet in ons land voorkomen. De Reuzenberenklauw, de Japanse duizendknoop en de Chinese wolhandkrab zijn bekend. Maar er zijn veel meer soorten die door toedoen van de mens buiten hun oorspronkelijk leefgebied komen; bijvoorbeeld via tuincentra of via ballastwater in een schip. Of iemand gooit waterplanten uit een tropisch aquarium in een sloot. Gaat zo'n soort zich snel vermeerderen en gaat dat ten koste van inheemse planten en dieren - en daarmee ten koste van de biodiversiteit - dan noemen we dit invasieve exoten.

foto's Willem Braam

De Europese Exotenverordening verbiedt bezit, handel, voortplanten, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Inmiddels staan er zo'n 50 soorten op deze lijst.

Twee gidsen van IVN-KNNV Assen nemen ons mee naar een gebied in Assen, waar verschillende invasieve exoten in zorgwekkende aantallen voorkomen. De gidsen vertellen waarom exoten moeilijk te bestrijden zijn en of je zelf wat kan doen om verdere uitbreiding te voorkomen.

Agenda:

Datum en tijdstip:

Locatie:

Aanmelden:

Kosten:

Excursie invasieve exoten

woensdag 14 juni om 19.00 uur

Hoek Koraalstoep/Amarilstoep (Marsdijk)

activiteiten@ivnassen.nl

**gratis voor leden IVN-KNNV Assen en € 5,00 voor niet-leden
(contant of via pin)**

zondag 16 juli
Workshop Smartphone fotografie

Heb je altijd al (betere) foto's in de natuur met je telefoon willen maken? Dan is dit je kans om dit te leren!
Op zondag 16 juli 2023 houdt IVN/KNNV Assen namelijk een workshop 'Smartphone fotografie'.
De workshop is geschikt voor iedereen en voor alle soorten telefoons (Android, IOS, oud of nieuw).
De workshop wordt in de Buurtschuur gehouden op landgoed Valkenstijn in Assen-Oost en duurt van 9.30 tot 17 uur.

In de ochtend wordt er door **Claudia de Boer** en **Frank Huisman** aandacht besteed aan de theorie en handige hulpmiddelen. Na de lunch is er een praktijk deel. We sluiten af met het gezamenlijk bekijken van de resultaten.

De workshop is gratis, de kosten voor koffie/ thee/ frisdrank, versnaperingen en de lunch worden gedeeltelijk berekend.

Voor leden van IVN en KNNV (ongeacht de afdeling) is dit € 5, niet-leden betalen € 10.
Betalen kan op dezelfde dag, contant of met de pinpas.

Lid worden van het IVN of de KNNV is een optie, maar hoeft niet. Meer informatie over het lidmaatschap is [hier](#) (IVN, €25 per jaar) en [hier](#) (KNNV, €30 per jaar) te vinden.

Aanmelden via activiteiten@ivnassen.nl . Vermeld bij je aanmelding ook met welke smartphone je deel gaat nemen (bijvoorbeeld iPhone 8, Samsung S21, etc.). Na de aanmelding ontvang je een bevestiging. We hopen je op 16 juli te zien!

Agenda:

Plaats	De Buurtschuur, Adelaarsweg 1, Assen
Datum:	Zondag 16 juli 2023
Tijd:	9.30 - 17:00uur
Lunch/koffie/thee:	Inbegrepen
Prijs:	€ 5 voor leden IVN of KNNV, €10 voor niet-leden
Aanmelden:	activiteiten@ivn-assen.nl

ingezonden

foto's en tekst: Luit Staghouwer.

Geringde roofwants

Na dagje speuren op het Balloërveld fietste ik langs het Deurzerdiep op weg naar huis. Ik zag iets donkers op een mooi groen blad, maar dat bleek gewoon een stukje van een verdord blad te zijn. Ik liep nog even een paar meter verder en ontdekte deze niet alledaagse wants. Het is de geringde roofwants. Deze wants is te zien van eind april tot eind september. De soort overwintert in het vierde of vijfde nimfenstadium.

Entomophthora muscae

Onlangs zag ik op het fluitenkruid langs het zandpad tussen Loon en Balloo diverse strontvliegen die waren gestorven aan de schimmel *Entomophthora muscae* (de naam betekent: insectenvernietiger). De schimmel parasiteert vliegen en muggen en neemt de controle over van het getroffen insect.

Ongeveer zes dagen nadat insect is besmet kruipt het met de laatste krachten omhoog en daardoor kunnen de conidia (sporen) zich optimaal verspreiden. Voordat het insect sterft neemt het de houding aan die duidt op seksuele ontvankelijkheid, zowel het achterlijf als de vleugels omhoog.

Zo worden nieuwe slachtoffers gelokt. Een paar uur na het sterven groeit de schimmel (weer) naar buiten, waardoor het typische 'streepjespatroon' ontstaat.

Grote fopwesp

Deze forse zweefvlieg (12-15 mm) is vooral te vinden langs bosranden en op kruidenrijke graslanden. De kleuren doen denken aan een wesp en aan deze overeenkomst dankt hij zijn naam 'grote fopwesp'. Het is niet de enige fopwesp die in ons land voorkomt, er zijn nog vier soorten die vrij algemeen zijn en een paar zeldzame soorten. Mannetjes grote fopwesp vliegen vanaf half april tot juli, vrouwtjes iets later.

Wespbij

De eerste wespbij die ik dit jaar weer zag was de roodharige. Deze soort komt vooral voor bij de nesten van de grijze zandbij, het is een koekoeksbij. In ons land komen 46 soorten wespbijen voor. Sommige soorten lijken sterk op elkaar. Toen ik deze foto via Waarneming.nl op naam probeerde te brengen kreeg ik als suggestie: *Nomada panzeri*, *-ruficornis*, *-flava*, *-striata*, of *nomada villosa*.

April 2023, Peelo in het groen.

April doet wat hij wil en dat was te merken dan weer warm dan weer koud dan weer regen met en zonder onweer en dan weer droog. Zeer wisselend weer dat was ook te merken aan de planten en de insecten. In beging van de maand was er nog maar een enkele soorten vlinders te zien in Peelo. De hommels en bijen kwamen langzaam opgang dit kwam mede door de planten die nog niet uitbundig aan het bloeien waren en er voor de insecten nog niet volop nectar te halen viel.

Op het einde van de maand met mooi weer waren toch weer de bekende voorjaars vlinders te zien in Peelo zoals, Oranjetipje, Bont zanddoogje, Dagpauwoog, Kleine vos, Koolwitje, Citroentje. Zelfs een **Agaatvlinder** rups zat al van de Hartgespan te eten.

Hommels waren ook in diverse soorten te zien zoals Aardhommel, Steenhommel.

Andere bijen waren laat op gang maar na 20 april ging het hard en in de bijen hotels was het dringen met o.a.

Rosse metselbij en af en toe een wesp.

De eerste Koraaljuffer al voorbij zien vliegen en de Vuurwants zijn in grote aantallen te zien op de zon beschenen Linde stammen.

De slakken met en zonder huisje kruipen alweer vrolijk rond in tuin en park.

De **Kleine watersalamander** was in grote aantallen aanwezig in de vijver en de sloten.

De kleine sloten in de wijk bleken zeer talrijk toen we gekeken en geschept hebben naar amfibieën we hadden op 29 maart vele tientallen Kleine watersalamanders.

Bomen en struiken bloeiden in vele soorten en maten van **Haagbeuk** tot **Amerikaans krentenboompje**.

Planten die bloeiden waren, Bosveldkers, Pinksterbloem, Overblijvende ossentong, Groot nagelkruid, Scherpe boterbloem, Look-zonder-look, Tijmereprijs, Winterpostelein, Hondsdraf, Zandraket, **Heermoes**, Tuin judaspenning, Veldzuring, Bont gele dovenetel, Bosaardbei, Deens lepelblad. **Veelkleurig vergeet mij nietje** was ook te zien op de hellingen van de geluidswal langs Peelo, het is een klein plantje en het bloempje val niet zo op in de vegetatie maar de kleuren zijn prachtig.

Grassen die bloeiden waren, Straatgras, Gewoon reukgras, Waterplanten, waaiviolier, Bolgewassen die bloeiden, Daslook, Gewone vogelmelk, Vingerhelmbloem,

Paardenbloemen zijn nu overal te vinden en als je ze goed bekijkt zul je zien dat er veel verschil in de bladeren zit. In Nederland zijn 250 micro soorten bekend die soorten zijn allemaal met elkaar gekruist ze worden allemaal **Paardenbloem Taraxacum officinale** genoemd in het Drents zegt men soms hondstong tegen paardenbloemen. Er zijn nog meer soorten paardenbloemen zoals de Moeraspaardenbloem, Oranjegele paardenbloem, schraallandpaardenbloem, Zandpaardenbloem. Dus kijk eens goed wat voor soort Paardenbloem je in de tuin of park kunt vinden.

Groeten **Johan Scheeres**.

Agaatvlinder

Rosse metselbij

Kleine watersalamander

Veelkleurig vergeet me nietje

Paardenbloem

Amerikaans
krentenboompje

Haagbeuk

Bont
zandoogje

Heermoes

Verslag DCA-tuinwerkgroep

Inmiddels zijn alle winterbladeren, veel mos en de uitgebloeide stengels uit de tuin verwijderd. Ook is de opslag van eiken en esdoorn verwijderd. Verrassend is hoeveel jonge plantjes er tevoorschijn komen. Dit zijn er beduidend meer dan vorig jaar bij het begin van de werkzaamheden. Het schoonhouden van de tuin heeft duidelijk resultaat. Doordat er verschillende grondsoorten en groeiomstandigheden zijn is de diversiteit aan planten groot. Enkele soorten zijn: brede lathyrus, zomervijnstraal, beemdooievaarsbek, welriekende agrimonie, rode spoorbloem (wit), knoepkruid, rolklaver, brunel, kaardenbol, kroonkruid, echte guldenroede, hemelsleutel, blauwe knoop, Jacobs kruiskruid, biggenkruid, rapunzelklokje, margriet, beemdkroon, grote brandnetel, wilde peen, fraaie vrouwenmantel, moerasspirea, knopig helmkruid, gewone smeewortel, slangenwortel, Italiaanse en de gevlekte aronskelk, e.v.a. Het is prachtig om al deze plantjes te zien groeien en bloeien. Hieronder enkele plantjes gefotografeerd door Joop. Inmiddels bestaat de werkgroep uit een 8-tal tuiniers, die in wisselende samenstelling aanwezig zijn en meehelpen de tuin op orde te krijgen. Toch kunnen we nog wat hulp gebruiken. Vind je tuinieren leuk en geïnteresseerd in inheemse planten, kom ons dan helpen 1 of 2 x in de maand op zaterdag of woensdag.

Deze maand zijn aanwezig op:

Woensdag 31 mei

Komende maand de volgende dagen: zaterdag de 10^e en woensdag de 21^e juni.

We zijn aanwezig om 9.30 uur, we starten met een kopje koffie en werken dan van 10.00-12.00 uur. Wil je me laten weten of je kunt komen helpen? Je kunt me mailen op

geke.kooistra@hotmail.com.

Geke Kooistra

Brede Lathyrus

Welriekende Agrimonie

EINDE NIEUWSBRIEF

Kopij voor de volgende Nieuwsbrief vóór 26 juni 2023 sturen naar:

nieuwbriefivn-knnv@ivnassen.nl

KNNV afd. Assen

Secr. Henk Blouw

secr_assen@assen.knnv.nl

IVN Assen

Secr. Herman Spoelstra

secretaris@ivnassen.nl

redactie
Theo de Grijs